

Območje Alp kot makroregija?

če želimo ugotoviti, kaj naj bi strategija EU prinesla Alpam, potrebujemo odprto razpravo.

precejšnjo vsoto, poleg tega pa o tem razmišljajo tudi pri Alpski konvenciji. Kakšna naj bi bila alpska makroregija? In kaj je sploh njena dodana vrednost?

Teritorialna povezanost znotraj Evropske unije je leta 2009 z Lizbonsko pogodbo postala pomemben cilj. Zato se ideja o povezovanju evropskih regij v območja, ki se soočajo s podobnimi izzivi in potenciali, zdi zelo obetavna. Tovrstna makroregija bi lahko dala rešitve za težave, ki jih ena sama država ne zmore obvladati. Tako kot donavsko in baltsko območje so tudi Alpe regija, za katero veljajo posebni pogoji. Kaj naj bi bila alpska makroregija in kako naj bi taka kooperacija delovala, je treba še opredeliti. Jeseni 2012 namerava delovna skupina, ki jo je ustanovila Alpska konvencija, alpskim državam predstaviti prve predloge. Program EU za območje Alp namerava za podporo ustanovitvi alpske makroregije celo izvesti dvoletni projekt.

Na dnevnem redu so teme in ukrepi, financiranje in strukture za sodelovanje med različnimi deležniki. Razprava bo tekla tudi o tem, kje se alpska makroregija začne in kje konča. Kot funkcionalni prostor naj ne bi imela točno določenih meja, je zapisano v resoluciji Delovne skupnosti alpskih dežel. Regija "mora upoštevati tudi odnose in medsebojne vplive metropolitanskih območij, ki jo obdajajo". Če bi makroregija obsegala tudi vele mesta, denimo München ali Milano, bi ta seveda prevladala nad dejanskim alpskim prostorom zaradi prevladujočega števila prebivalcev, delovnih mest in glasov volivcev, je opozoril nemški profesor kulturne geografije Werner Bätzing. Predsednik CIPRE Dominik Siegrist pa je poudaril, da strategija EU za Alpe nikakor ne sme zmanjšati pomena Alpske konvencije - alpske države namreč že več kot dvajset let delujejo v okviru te pogodbe in za pogodbo, ki je najbolj ambiciozen instrument trajnostne alpske politike. Prav tako zahteva makroregija veliko obveznosti in virov. Če bo na tem področju uspelo ustvariti sinergije, bi makroregija Alpski konvenciji lahko dala nov zagon.

Makroregija je lahko za Alpe priložnost, kajti z oblikovanjem predlogov, kakšna naj sploh bo strategija EU za Alpe, morajo deležniki v Alpah ugotoviti, katere so težave in kateri so izzivi za Alpe. In kakšno politiko potrebujejo? Bruselj doslej ni imel lastne alpske politike in se otepa ratifikacije vseh protokolov Alpske konvencije. Z alpsko makroregijo pa bi postalo nujno, da se EU vendarle sooči s posebnostmi te regije.

Viri in več informacij na : www.cipra.org/sl/alpmedia/novosti-sl/4279, www.cipra.org/sl/alpmedia/stalisca/110, www.argealp.org/fileadmin/www.argealp.org (de)

Vsebina

[Območje Alp kot makroregija?](#)

[Bazni predor pri Chiemontu:
psevdogradbena dela za
evropski denar](#)

[Kresovi proti olimpijski
megalomaniji?](#)

[Podnebni načrt za Južno Tirolsko](#)

[Kako preusmeriti tovorni promet
s ceste na železnico?](#)

[O tem in onem](#)

[Prireditve](#)

[Saj ni res, pa je!](#)

Bazni predor pri Chiemontu: psevdogradbena dela za evropski denar

Megaprojekt Torino-Lyon: evropski poslanec Vattimo zatrjuje, da manjša gradbena dela, ki so bila opravljena, s projektom sploh niso povezana.

Konec junija je italijanska vojska v dolini Susa zasedla gradbišče, kjer so nasprotniki projekta gradnje hitre železnice med Torinom in Lyonom hoteli preprečiti začetek njene gradnje. Bagerji so tako še pred 30. junijem začeli z zemeljskimi deli, saj bi v nasprotnem primeru Evropska unija lahko umaknila 671 milijonov evrov, predvidenih za projekt. Sredi julija je evropski poslanec Gianni Vattimo s predstavniki lokalnih oblasti obiskal sporno gradbišče, ki so ga obkolili organi javnega reda, in ugotovil, da se gradnja še ni začela.

Dela naj bi najprej obsegala testno vrtanje v sicer 53 km dolgem baznem predoru, kar bi dalo informacije o geološki strukturi terena. Sicer pa med Italijo in Francijo še vedno obstajajo številna nesoglasja glede projekta. Evropska unija je začetek pripravljanih gradbenih del predstavila z decembra 2010 na maj 2011, v tem času pa so območje zasedli prebivalci doline Susa, ki so prepričani, da železniška proga ni samo nepotrebna in draga naložba, temveč bo tudi škodljivo vplivala na okolje in

njihovo zdravje. Po ocenah znašajo celotni stroški projekta 15 do 20 milijard evrov.

Vir in nadaljnje informacije: CIPRA Italija, www.notavtorino.org (it), www.transpadana.org/images/pdf (it), www.youtube.com (it)

Kresovi proti olimpijski megalomaniji?

Olimpijski športni objekt v Torinu: italijanske gorske regije občutijo posledice.

Olimpijskega cirkusa leta 2018 v Alpah sicer ne bo, da pa bodo tukaj spet kmalu gostili zimske igre, so jasno dali vedeti v Švici, kjer razmišljajo o kandidaturi za leto 2022. Akcija Ogenj v Alpah je zato letos uperjena proti olimpijski megalomaniji. Drugi teden v avgustu bodo kresove prižgali v Avstriji, Italiji, Nemčiji in Švici ter s tem opozorili na nujnost ohranjanja Alp kot naravnega in kulturnega habitata in izrazili nasprotovanje njegovemu uničevanju.

"Ideje o izvedbi zimskih olimpijskih iger v Alpah ni mogoče več zagovarjati na podlagi sedanje pogodbe MOK," pojasnjujejo organizatorji. Nujne so temeljite spremembe, da bi v prihodnje na območju Alp še lahko izpeljali katero od večjih prireditev. Strukture v gorskih regijah za tovrstne dogodke niso primerne, je zapisala CIPRA. Tudi varstvo okolja za MOK ne igra nobene vloge. Potrebni so preglednost,

sodelovanje prebivalcev in pravne možnosti za izvajanje nadzora. Olimpijske igre morajo biti okoljsko in socialno sprejemljive.

Vir in druge informacije:

www.feuerindenalpen.com, www.cipra.org/sl/alpmedia/publikacije/19

Podnebni načrt za Južno Tirolsko

V pokrajini Bolzano nameravajo do leta 2050 postati energijsko učinkovitejši. Vsak prebivalec Južne Tirolske danes proizvede okoli pet ton ogljikovega dioksida, v štiridesetih letih pa naj bi se ta količina zmanjšala na 1,5 t. Kako to doseči, je zapisano v strateškem dokumentu mesta. A podnebni načrt, ki obsega 150 strani, ne omenja izpustov CO₂, ki nastanejo zaradi uvoza blaga.

Pokrajina Bolzano želi do leta 2050 postati t. i. 2200-vatna družba, zato si je za cilj določila širjenje rabe obnovljivih virov energije in energijsko učinkovito gradnjo: električna energija, ki se proizvaja iz vodne, sončne in vetrne energije, naj bi tako v štirih desetletjih pokrivala že 90 odstotkov potreb po energiji, novogradnje bodo morale od prihodnjega leta vsaj 60 odstotkov energije za pripravo tople vode zagotavljati iz obnovljivih virov energije. V naslednjih sedmih letih naj bi energetske prenovili večino javnih zgradb.

Žal pa sicer ambiciozno zastavljena, ne pa tudi zavezujoča strategija "Energija - Južna Tirolska - 2050. Južna Tirolska na poti v podnebju prijazno deželo" ne upošteva t. i. sive energije, torej CO₂, ki nastaja pri uvozu potrošniškega blaga. Južna Tirolska, kjer se vsako leto prehranjuje, prenočuje in nakupuje šest milijonov turistov, namreč proizvede zanemarljivo količino lastnih proizvodov.

Vir: CIPRA Južna Tirolska

Kako preusmeriti tovorni promet s ceste na železnico?

Tranzitna borza, trgovina z emisijami ali diferencirani sistem cestninjenja za Alpe: s temi instrumenti prometne politike bi se lahko v prihodnje število voženj tovornih vozil prek Alp zmanjšalo ob predpostavki, da bi instrumenti veljali na celotnem alpskem prostoru. To so ugotovitve študije ALBATRAS, ki jo je objavil švicarski Zvezni urad za promet. Preverjenih je bilo 21 različnih scenarijev: čim strožji so ukrepi, več tovora se prepelje po železnici. Preusmeritev prometa bi bila najučinkovitejša, če bi leta 2030 pri večjih količinah tovora obstajala zelo restriktivna alpska tranzitna borza. Študija je tudi ugotovila, da bi se tovorna vozila v primeru, da bi trgovina z emisijami in cestninski sistem veljala samo za območje Alpske konvencije, temu izognili in vozili po daljši poti. Gradnja novih cest bi okoljske probleme le še povečala. In za izkoriščenost kapacitet novega železniškega predora, kot sta Brenner in Gotthard, je seveda povsem jasno, da je za to potrebno upravljanje prometa na politični ravni.

Spomladi 2012 se bodo sestali prometni ministri in ministrice alpskih držav, do takrat pa se bosta pripravljali novi študiji: prva obravnava ekonomske vplive treh instrumentov prometne politike na regije in prevozni sektor, druga pa združljivost tranzitne borze, trgovine z emisijami ali diferenciran cestninski sistem z veljavnim pravom.

Vir: www.bav.admin.ch/dokumentation/publikationen (de)

O tem in onem

Očarljive Alpe - pogled skozi fotografski objektiv

Stalni sekretariat Alpske konvencije razpisuje fotografski natečaj za najlepše fotografije, ki jih namerava objaviti v fotokoledarju za leto 2012. Glavni motiv natečaja so seveda Alpe kot raznovrstni naravni ali kulturni življenjski prostor, ki je izredno pomemben tako za človeka kot živali. Fotografije morajo prikazovati eno od tem Alpske konvencije (kultura, varstvo narave, gorski gozd, turizem, promet itd.). Udeleženci morajo do 15. septembra poslati pet fotografij v prečnem formatu. Žirija bo izbrala 13 fotografij, avtorjem najboljših fotografij pa podelila nagrade. Več informacij na www.alpconv.org/themes/PhotoCont2_sl

Semmerinška železnica kot svetovna kulturna dediščina pred vrhovnim sodiščem

S projektom gradnje semmerinškega predora se zdaj ukvarja vrhovno sodišče. Zveza za varstvo pokrajine Alliance for Nature je namreč nanj naslovila pritožbo, potem ko je prometno ministrstvo presojo vplivov omenjenega projekta na okolje ocenila pozitivno, ter izrazila kritiko zaradi poteka postopka in vplivov predora na vodno bilanco. Nevladna organizacija svari tudi pred tem, da bi lahko semmerinško železnico odstranili iz seznama spomenikov svetovne kulturne dediščine, kamor je bila uvrščena leta 1998. Gradbena dela bi prizadela tudi spomeniško varovano infrastrukturo, poleg tega pa sploh ni gotovo, ali bodo po končani gradnji po tej progi sploh še vozili vlaki, kar bi vodilo v propad tega spomenika svetovne kulturne dediščine.

Vir: www.alliancefornature.at (de)

Izhodišče za razmislek o prihodnosti varstva narave

Biotska raznovrstnost potrebuje ekološko povezanost - na to temo bo od 26. do 28. septembra 2011 v Berchtesgarnu v Nemčiji potekala zaključna konferenca projekta ECONNECT, ki ga financira EU Program za območje Alp. Predstavljeni bodo rezultati in predlogi rešitev omenjenega triletnega mednarodnega projekta: kako povezanost habitatov prispeva k ohranitvi raznolikosti vrst, kako ekološke mreže vplivajo na gospodarstvo? Da so povezani habitatni nujno potrebni ne le za naravo, temveč tudi za družbo, je skupna ugotovitev 16 projektnih partnerjev. Poleg tega bo konferenca predstavila orodja za vzpostavitev ekološke povezanosti, ki so bila razvita in preizkušena v okviru projekta ECONNECT. Eden od izsledkov projekta ECONNECT je tudi skupna vizija o tem, po kateri poti naj gre varstvo narave v Alpah.

Vir in nadaljnje informacije: www.econnectproject.eu/cms/index.php?q=final

Prvi e-avtobus na sončni pogon

Julija je začel v avstrijskem Perchtoldsdorfu voziti prvi avtobus na sončni pogon v Evropi. Linijski avtobus lahko naenkrat prepelje do 35 potnikov. Vozilo se polni z energijo, proizvedeno večinoma v fotovoltaičnem sistemu na strehi krajevnega rekreacijskega centra, sončni kolektorji pa so nameščeni tudi na avtobusu. Zaradi zmogljivih akumulatorjev in hitre menjave baterij lahko avtobus brez daljših postankov, ki so sicer potrebni za polnjenje goriva, v mestnem prometu vsakodnevno opravi do 250 kilometrov. Električni avtobus so v sodelovanju s proizvajalci vozil in univerzami razvili v okviru avstrijskega raziskovalnega projekta Solarmobil Austria. Avtobus bo v Perchtoldsdorfu poskusno vozil do pomladi 2012.

Vir: www.solarmobil.at (de)

Prireditve

Konferenca/kongres: International Conference on Climate Changes and Natural Hazards in Mountain Areas. 20.9.2011 – 22.9.2011. Dushanbe. Jezik: en. Organizira: International Centre for Integrated Mountain Development (ICIMOD), NP. Informacije: www.icimod.org/?q=3453.

Konferenca/kongres: Financiranje učinkovite rabe energije v javnem sektorju. 21.9.2011. Maribor. Jezik: sl. Organizira: energap - energetska agencija za Podravje, . Informacije: www.energap.si/?viewPage=158.

Ekskurzija: Odyssée Charance. 14.7.2011. Gap/F. Jezik: fr. Organizira: Mairie Gap, Ville de Gap, Gap Cedex/FR.

Konferenca/kongres: Alpine Space Forum - Pooling Potentials for Competitiveness. 27.9.2011 – 28.9.2011. Ljubljana. Jezik: en. Organizira: INTERREG III B JTS Alpine Space, München/DE. Informacije: www.alpine-space.eu/.

Delavnica/seminar: MountainTRIP Final Conference. 17.11.2011. Bruxelles. Jezik: en. Organizira: Institute of Mountain Research: Man& Environment (IGF), Austrian Academy of Sciences, Innsbruck/AT. Informacije: www.mountaintrip.eu/.

Slikovni material: CIPRA International - atropo8 / flickr.com - CIPRA Italia / Francesco Pastorelli

Saj ni res, pa je!

...Zahvalimo se svetovnemu spletu! Obdobje napornih ekspedicij in pomrznjenih prstov je mimo. Končno se lahko vsak izmed nas znajde na najvišji gori sveta, in to celo s čipsom v eni in steklenico piva v drugi roki. Lednegi cepina in funkcionalno spodnjega perile sta preteklost. S spletno kamero, ki zdaj stoji na najvišji točki sveta, lahko odslej Everest opazujemo iz vseh delov sveta, podnevi, ponoči. Zamuditi ne moremo ničesar več, saj moramo le klikniti na miško. To sedaj velja tudi za ponudbo visoke kulture: v koči Kürsingerhütte na pogorju Grossvenedigerja/A lahko na monitorju v živo prek satelita spremljamo, kaj se dogaja na Beneškem bienalu. Da bi Grossvenediger videli s prostim očesom iz Benetk, sicer še ni možno - a brez skrbi, tudi tam se bo kmalu pojavila kakšna spletna kamera. Vir: www.see-you-venezia.com/see-you.html, www.evk2cnr.org/WebCams/PyramidOne/current